

другий на случай перебалотировки. Ці конверти позначено печаткою городского управы, і тільки в них і можна подавати виборчі записки. Коли б хто не дотримався цих правил, то може їх сам увести чи в городской управы, чи там, де відбуваються вибори.

Малючі отримувачі конверти треба надати про виборчі записки. На виборчій комісії треба вказати прізвище кандидата, ім'я й по батькові (отчество), авачіе його і номер в виборчого списку, або замість останнього його адресу. Хто подає голос по І-й курії, той повинен написати на записці так:

ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА
на лицо, предлагаемое в члены Государственной Думы от первого разряда избирателей города Киева.

Фамилия Григорьевич Барский.
Имя Дмитрий.
Отчество Николаевич.
Звание присяжный поверенный.
№ по избирательному списку Старокиевского участка 106.

ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА
на лицо, предлагаемое в члены Государственной Думы от второго разряда избирателей города Киева.

Фамилия Иванов.
Имя Сергей.
Отчество Александрович.
Звание статский советник.
№ по избирательному списку Бульварного участка 758.

Більше нічого не повинно бути у виборчій записці, жадного слова зайвого. Не можна так само нічого закреслювати, ні поправляти, ні якісь значки робити чи вставляти підписи виборця—нічого, бо иначе записки не матиме сили і пропадає. Закон дозволяє подавати і друковані або на машині писані записки. Але коли хто з виборців дістав друковану записку, то нехай зверне увагу і на те, що подає в нашій газеті, щоб вона була точнісінько, слово в слово, так. Часто вороги зависають друкувати виборчі записки на чужого кандидата, перекрутивши в ній яке-небудь слово. Це на те, щоб позбавити таку записку сили і щоб голос, поданий за того кандидата, пропав. Ого-ж треба стерігтися, щоб не вловитись на такий гачок.

Малючі добре впізнати виборчу записку, треба покласти її в один із агаданих конвертів в печаткою Городської Управи, конверт заклеїти, але не надписувати і 18 октября між 9-ю годиною вранці і 9-ю годиною ввечері занести в призначене для кожного участка місце виборів. Там заклеєний конверт з виборчою запискою і оповісткою треба віддати до рук Голови виборчої комісії. Голова на очі виборців повинен кинути його конверт з запискою до виборчої скриньки, а оповістку вернути назад виборцеві, одравши купона. Оповістку треба вивозити, бо вона може вдатися ще, як буде перебалотировка.

Треба пам'ятати, що голосування у нас таємне, тоб-то ніхто не повинен знати, за кого дав свій голос виборець. Там то найкраще самому звірити друковану записку чи написати її, або попросити певну людину це зробити, самому-ж заклеїти конверт з запискою і нікому її не показувати і не давати, тільки Голові виборчої комісії, щоб він зараз же, на очі у виборця, кинув її до скриньки. Таким способом ніхто не може дізнатися, за кого той чи иний виборець подає свій голос.

Кандидати прогресивних виборців од г. Києва: по першому розряду Дмитрій Миколаевич Григорович - Варський, присяжний поверенний, по виборчому списку старокиївського участка № 106. По другому розряду Сергій Олександрович Иванов, бушвський професор, по виборчому списку бульварного участка № 758.

У київській губ. по виборам комісії. У канцелярії київської губерської по виборам комісії вчора перебувало багато народу. У комісію приходило багато виключених виборців за справками про те, на якій підставі їх позбавлено виборчих прав. Ім звичайно одповдали: «по відомостям поліції, Ви не живете в Києві» або «по відомостям поліції, Ви з 1911 р. не платите квартирного податку». Коли виборці другої курії показують квитанції про виплату податку і заборони в одитками поліції, комісія дає відповідь: «Губерська комісія не має права сама скасовувати свої постанови, можете скаржитися у сенат». На це виборці знов протестують, що до виборів два дні і скарга в сенат не буде мати практичних наслідків. Виборці прохали показати їм протоколи комісії, на підставі яких їх виключили з списку. Багато виборців сипають з них копії. В тих випадках, коли в протоколі вказується, що особа не живе у Києві, до протокола додано справку адресного огляду.

Багато виборців виключених за несплату податку, скаржаться на те, що податки й не аверталася до них за квартирним податком.

Виборчі записки на імя І. Н. Дьякова. Багато київських виборців одержало надруковані виборчі записки на імя городского головы І. Н. Дьякова. Як відомо, І. Н. Дьяков рішуче одмовився від своєї кандидатури у 4-ту Державну Думу.

По чужим запискам на імя Дьякова поширюють особа, що хочуть робити голоси прогресивців.

Роздача пакетів київським виборцям. Вчора був останній день, коли київська поліція мала передати виборцям пакети. З наказу адміністрації, усі пакети поліція мала доручити до підля.

Агіт-ція головної ради союзу русского народа проти Савенки. З'явився націоналіст, що уї праві у Києві об'єднаний і будуть голосувати за Савенку, як тепер виявилось, не одмовляють діяльності. Головна рада київського союзу русского народа і його одділи і инші об'єднані праві організації виступили в доповідь, в якій всеж пропонують подавати голоси за Ф. Я. Поствого.

Склад губерського виборчого зібрання. До 117 № «Киевск. Губ. Вѣд.» додано список 150 виборців у губерське виборче зібрання по Київщині, між ними: 78 від з'їзду землевласників, 36 від з'їзду уповноважених від селян, 16 від перших з'їзду городських виборців, 15 від городских виборців других з'їздів і 5 від робітників. Між 87 виборцівми від землевласників а 34 священники. По вірні виборці Київщини поділяються так: 1 лютерани, 1 реформист, 1 католик, 11 євреїв, 1 старообрядець, решта виборців православні. Освіта у них така: 20 з вищою освітою і 49 з середньою освітою і окінчили 4 класи гімназії, 2 дожділися городських школи. Решта з домашньою освітою. З 86 виборцівми селян 14 училися в сільсько-господарських і церковно-парафіяльних школах, а решта без освіти. Від городских з'їздів—11 виборців з вищою освітою, 8 з середньою, 7 з домашньою і решта з низкою освітою. З виборців од робітників з високою освітою і 2 без освіти.

Холм. Православне братство запропонував євреям голосувати на виборах виборців по загальній курії в Холмщині за русских кандидатів. Барві не звернула уваги на це і навіть у самим Холмі провели трьох виборців євреїв, забороняючи русских кандидатів. Така поведінка євреїв дуже обурила членів братства, котрі рішили поварати євреїв. З цю метою рішили поставити майбутньому депутату від православного населення Холмщини умову виступати в Держ. Думі проти євреїв і голосувати проти них. Зважаючи-ж на те, що виборцями від православного Холма пройшло три євреї, то братство постановило відкрити у Холмщині три потребицькі крамляці, щоб нашкодити єврейській торгівлі.

Синод постановив відхилити кандидатуру архієпископа Євлогія холмського у члени Держ. Думи. Після цього деякі праві організації звернулися у одні і до окремих його членів а проханнями дозволити арх. Євлогію знов виставити свою кандидатуру в члени Держ. Думи від холмської єпархії. Синод не вийшов можливим звадовувати ці прохання і наказав арх. Євлогію не виставляти своєї кандидатури.

ПО УКРАЇНІ
У КИЇВІ.

Ліквідаційні збори членів київського українського клубу. Відповідно § 62 статуту клубного ліквідаційні збори одбудуться в помешканні клубу 19-го октября о 8 годів ввечері.

Курси по бактеріології. Київське т-во автокарів одкриває у Києві курси по бактеріології.

Річна школа. 1 ноября у Києві одкривається річна школа для підготовки капітанів і техніків. Курси будуть на Прорівній № 18.

У Києві прийняв директор електричного акціонерного т-ва святошинського трамвая і управителя мейстерського банку, які вивозили городському голові гроду дати 25.000.000 карб. на викуп городом трамвая.

В справі заснування краєвої сільсько-господарської станції. У Києві одержано повідомлення од департаменту хайборобства, що в обрахунок 1913 року гавнає управління внесло на урядження київської краєвої станції 239.530 карб.

Під станцію має бути одведено участок всіма на Батигей горі. Участок цей оглядала комісія, яка взнала участка підходящим для станції.

Лід на Дніпрі. Навігація на Дніпрі вже приходить до кінця, бо скрізь на річці і притоках з'явився лід. Дві пристані знято з якорів і одправлено в Матвієвську затоку. Усі пароходи, які роблять рейси на північ, закінчили кампанію.

На Десні, Сожі, Вовчанці і верхній частині Дніпра вже другий день густий льодоход. Морозы тут до 10 градусів по Реомюру.

ВІСТІ З КРАЮ.

Кооперація.

Обороти виняцького районного товариства оптових закупок краму для потребицьких крамляців в місяці августу була на 8019 карб., жмерянського товариства—на 1834 карб.

З'їзд. Інспекція дрібного кредиту має улаштувати в 1913 році з'їзд представників кредитної кооперативної Поділля. Такий з'їзд уже був в горді Виняці.

Старогородському позичково-ощадному товариству, виняцького повіту, дозволено поширити свою діяльність на села—Ташки, Шкуринці, Шереметку, Пятячавка та Порубівці.

Прохання товариства. Нововоробзьке кредитное товариство, ов-

руського повіту (на Волині), вдалося до губерської земельної управы а проханням про одкриття при товаристві прокатної станції сільсько-господарських машин. Крім цього, товариство просить перевести агрономічний пункт з м. Базари в село Нові Воробі. Година.

Зима. На Волині 13 октября почалася зима година. Вивав сніг. Почали італити саями.

Сніг. З Катеринополя, авенаторського повіту, наш корреспондент пише, що 12 октября почав іти сніг і почалися морозы. До вчора снігом укривало все з-а-а-а. 14 октября мороз дійшов до 8° R. Сніг не перестав іти. Вітром навесело кучугури снігу. Ізять уже саями. Городина у селян ще не зібрана вся. Найбільш восталося не виконаних буряків та картоплі.

3 Полтави пишуть: вивав сніг. Стоять морозы до 10 градусів. Усі життєві продукти страшенно піднялися у ціні, а тут як на лихо і зима почалася дуже рано. Дрова 20—22 коп. пуд.

3 Вахута. Тут почалася з 11-го октября справжня зима. Стоять морозы при північному вітрі. Снігу випало дуже багато. Земляне вугілля піднялося в ціні до 18 коп. за пуд через те, що на зиму ніхто не заготовив, бо не сподівалися такої ранньої зими. Під снігом багато згнило буряків, яких не встигли викопати.

Шкільні справи.

Церковні школи. Церковно-парафіяльні школи житомирського та родовського повітів, де вже земство почало заводити шкільну сітку, одержали од казни допомогу на жалування вчителів і земство перестало їм платити гроші, які мають тепер піти на господарські та інші потреби школи. Матеріальне становище цих шкіл покарало.

З села Рідкодубів, прокурівського пов. (на Поділлі), повідомляють, що тамшня школа уже кілька місяців не одержує грошей од земства. Топати в школі нічим і там вохко і холодно.

В земстві.

Збори. Київські повітові земські збори, що були призначені на 30 октября с. р., по наказу п. губернатора перенесено на 5 ноября.

Асімова. Курси. Херсонське повітське земство одержало од департаменту хайборобства 6.190 карб. на одержування агрономічного персоналу. Це-ж земство улаштує шеститижневі сільсько-господарські курси для селян губернії.

Сельсько-господарський одділ центрального волинського музею. На хостя губерського а-мства та департаменту земробства при волинському музеї засновується сільсько-господарський одділ, де будуть переходуватися матеріали по галузям сільського господарства. Тепер ці матеріали упорядковуються.

Народні читання. Департамент хайборобства асигнував волинському земству 250 карб. на купівлю чарівного ліхтаря та карти для читання селянам лекцій по садівництву. Чатають селянам лекції земські інструктори.

Всякі звістки.

На війну. З верхньодніпровської авіаційної школи втіло два учні на Балкани, щоб там воювати. Вони взяли з собою револьвери.

Переселення. З 1 сентября по 1 октября в батьковський повіт переселилось в семипалатинську область 13 душ та в акомлянську 53 души. Крім цього видало девять свідоцтв ходаків для переселення за Урал.

Скупують овец. На Поділлі купці скупують овец та кукурзу. Ці продукти одвозять в Одесу, а звідти на Балкани.

Лис. На Чернігівщині в мляньському повіті єсть дуже багато лисів. Та в останній час їх почали вирубувати без ладу і незбаром геть зніщать. Од цих лисів селяне мають чимало прибутків. З весни й до осені ходять в лісах дівчата, жінки та діди і збирають гриби. За літо одна душа може набрати їх фунтів 30—50 на карб. 30—40. Цього літа грибів було багато, продавали їх на ярмарок по карб. і більш за фунт.

Здійство. В селі Фотевиж, сівського повіту, ширяться здійсство. Мало не по два зарудити кої то-що.

Виставка. Організаційний комітет воєросійської кустарної виставки, що має одбутись у Петербурзі в 1913 р., повідомляє земельну управу, сільсько-господарської т-ва та кустарні комітети, на Київщині, що заяви про бажання вєть участь в виставці, будуть прийматись до 1-го ноября с. р. (Власн. кор.).

Каса. Двадцять селянських громад Іванківської волости, липовецького повіту (на Київщині), постановили заснувати у себе одну волостну повчково-ощадну касу, повернувши в основний капітал її лишки харчового капіталу. Таких лишків сільської громади мають: іванківська—5924 карб. 22 коп., липовецька поміщицьких селян—1722 карб. 37 к., пошівська державних селян—694 карб. 63 коп., трошанська—4384 карб. 48 к., гордіївська—2164 карб. 75 к., льдсько-слободська—2325 карб. 41 к., кам'яньська—4010 карб. 51 к., ормянська—1133 карб. 9 к., жоринська—3507 карб. 82 к., якубівська—6813 карб. 79 к., луговичська—2508 карб. 65 коп. і явовичська—1225 карб. 58 к. (Власн. кор.).

Каси громадського діяльду. В ставківській і жидівсько-гребівській

волостях, таращанського повіту (на Київщині), улаштуються каси громадського догляду, на основний капітал яких буде повернуто 200 карб., асигнованих в проценту на капітал, по-жертвуваний графинею Брандцькою.

Засновується також особлива каса для допомоги оврамам убогим селянам таках сел таращанського повіту: Юпковорога, Ружина, Червиня, Ставища і Хрещатах-Ярів. Основний капітал—250 карб., асигнованих в проценту на капітал граф. Брандцької. (Власн. кор.).

Про фершальську школу.

Ціми днями в помешканні губ. зем. управы одбудося зібрання представників повітових земств та членів врачебно-санітарної комісії. Зібрання головним чином мало на меті вирішити долю кирилівської зем. лікарні. Але в зв'язку з цим доведеться також підняти питання про сучасне становище к. з. ф. школи, про яку досі йшли дуже палкі суверечки між її прихильниками та ворогами.

Перше, що найбільше завало сала за земську шкуру то це те, що багато шкільних фершалів, тільки скоштувавши земської служби, кидають її і переходять на іншу.

Але ще не так боляче було б тоді, коли б ті фершалі, що виховуються в школі за кошти земства опісля одслужування або хоч помаленьку владчували земству за свої стипендії, а то є багато таких, що вийшовши за ворота школи, зараз же розвивають усія стосунки з земством, кидають його не одслуживши й не виплативши грошей.

Причиною такого невдячного відношення фершалів до земства зібрання вважає інтернат школи. Живучи в інтернаті, особливо після реформи школи, учні набіраються там про себе дуже великих думок, роблять авадом «сабодоміслящими» і не хотять миритися з тими умовами, в які опісля (на службі) ставити їх земство. І от, не зважаючи на те, що земство має свою чималу і гарно (?), обоганувало школу, затрачує на неї не манді кошти, в надії мати власних лікарських помішників, йому все ж таки часто й густо доводиться або ж зовсім одставити без фершалів, або ж вільно посади замінити «ротніками». Такі мотиви назвали членами зібрання дуже цікаву думку—перевести фершальську школу в школу фершалів-акушерок, мотивуючи все це тим, що фершалів-акушерки зможуть орієнтуватися, як це показало багато фактів, в сфері тих умов, в котрі ставити їх земство, і в згоді житимуть з лікарями і взагалі за ними не буде помічатися тих прихрих пригод, які так часто помічаються за фершалами. Але перевести школу за такий лад, земство насаме восталося б без фершальського персоналу; бо фершалі, які вже вони не єсть, хоч і не миряться з лікарями, часто переходять з одного місця на друге, а все ж таки, як показують статистичні дані, шкільних фершалів служать у земстві 95 прод. тоді як фершалів тільки 6 прод.

Оді проєктів відносин й заставили членів зібрання кинути свою розжеву думку про таку переробку школи і висловитись тільки за скасування інтернату школи. Ніхто не ставє перечаті тому, що це буде дуже лекке на земську мешеню, бо життя учня опіслядіа в інтернаті обходиться не менше 340 карб. за рік, між тим, як на приватних квартирах овож коштує тільки 300 карб.

Але навряд чи таким способом виховання земство прив'язе до себе фершалів, бо головна причина полягає не в тім, де учні будуть жити, чи в інтернаті, чи на приватних квартирах, а в тім, що школа вивукає справжніх лікарських помішників дає їм потрібні для того знання, але не дає ніяких прав і не забезпечує їх матеріального становища. Ось через що так багато фершалів кидають земство і переходять на інші посади.

Економічне життя України.

Зробничого життя.

Після тих подій, що в початку цього літа схвилювали наше робітництво, незбаром знов настав повний спокій, і робітниче життя на Україні знову вступило в період сірої буденщини. Мала плата, нещасливі випадки, подекуди безробіття—отсе й всі «події», що ними живуть робітники.

Нещасливих випадків за останній час трапилось дуже багато. На броварі житомірського товариства залушилися в старі колодязі, що стояв більше 20 років закритим, двоє робітників. На шахті № 4 південно-російського товариства, на Катеринославщині, руднична адміністрація авезала 11 шахтарів сісти в клітку, а клітка не витримала цієї надмірної ваги і увірвалася; усіх робітників тяжко покарічено. На руднику Конопіва в Кривім Розі з 30-сажневої вишини зірвалася балія з робітником; робітника убито на місці. В орлово-еленіській руднику, біля Луганська, на Катеринославщині, куском «порода» в 4.000 пудів тяжко покарічено 6 шахтарів; один з них зараз же помер. Вибухом на руднику «Дубова Балка» убито одного й тяжко поранено двоє робітників. Далі, на Криворізьких рудниках Авраамові руди убито одного робітника. Нарешті, в шахті «Софія» обірвалася клітка з 13 робітниками, причім двоє убито на місці, а 11 тяжко поранено.

Така сила нещасливих випадків за такий короткий час не може не звернути

на себе уваги. Мимоволі виникає думка, що для охорони життя й здоровля робітників підприємств вживають занадто мало заходів. І дійсно, багато фактів свідчать про таку небадьність. Напр., про сумську машинобудівельну фабрику, на Харківщині, недавно писали, що там нещасливі випадки з робітниками траплялися мало не щодня. Але найкращіше все, що про ці випадки адміністрація фабрики повідомляла поліцію через місяць, а то й пізніше після того, як випадок трапився. При легкій калітві можна за цей час і одужати, а при тяжкій—можна й померти. Про що саму байдужість підприємців свідчить і статистика нещасливих випадків за минулий рік на Київщині. За 1910 р. зареєстровано 1.097 випадків, а за 1911 р.—1.498 вип., себ то більше на 36 проц., тоді як число робітників збільшилось тільки на 3 проц. Суд, коли йому доводиться розглядати справи про нещасливі випадки, часто став на бік робітників і накладає порянюючи суворі кари на представників фабричної адміністрації. Так, недавно балтський окружний суд судив директора рибницької цукроварні Гутверга й механіка Подаревського за їх небадьність до охорони життя робітників, наслідком чого була смерть робітника. Суд присудив Гутверга до арешту при тюрмі на 2 тижні, а Подаревського до арешту при поліції на 2 місяці. Кара ця, розуміється, не дуже велика, але в даннім разі має найбільше значіння те, що суд не виправдав підсудних. Тим самим він признав, що обинувачення в небадьності не було безпідставним.

За кордоном.

Голоси в'їдливих позитивів про сучасний мент.

Видатний сучасний німецький журналіст і політик Максиміліан Гарден цими днями прочитав в Берліні лекцію на тему: чи буде війна (з участю Германії) чи ні? Перш усього він зазначив повний провал німецької політики на Сході і нездатність сучасних німецьких керівників в політиці. На основне ж питання він відповів, що поки що війни можна не боїтись: на думку Гардена, Росія «не готова». Франція дуже звязана на Сході грошовими справами, Англія може добитись лагідним шляхом своєї мети: охоронити слабку Турцію, яка під її впливом. Коли переможуть славяне, Росія, яка потерпела вже в Азії і тепер «вертається» в Європу, здобує велику силу в балканських переможцях, які стануть глухою стіною на шляхах німців. Гарден в своїй промові накинув на Фердинанда болгарського, який сам німець і тепер став цимчасово в руках росіян і панславистів. Далі він розбив ідею трійної спілки (Германія, Австрія, Італія) і доводив, що Германія треба зблизитися з Англією.

В австрійських газетах з'явилася розмова з турецьким міністром закордонних справ Нораудіганом про проповідь балканськими царями боротьби хреста з турецьким півмісяцем. Міністр, сам, як відомо, вірмен і християнин, сказав так: коли Європа, не дуже здивована вибухом балканської війни, яку давно підготували чотирі спільних держави, то нота, яка прогукла в маніфестах балканських царів, все ж таки повинна була здивувати всю культурну Європу несподіванкою. Виявляється, що час релігійних війн ще не минув, можна ще й тепер робити проповідь хрестового походу, і королі Сербії і Греції до нього приєдналися. Король Микола не всім скористувався цю думкою, бо він воював в той час, але в тому, що він спочував цій ідеї, немає ніякого сумніву. Але турки не організують погрому християн, незважаючи на релігійну війну. Турція обороняє тільки своє добро, яке хотять в неї забрати. Турція у всякому разі не веде війни з християнством.

Італійська позима.

Згода з Турцією і приєднання Триполі підняли кредит Італії. Як повідомляє «Daily Telegraph», на парижській біржі вже пішла чутка про позичку Італії 240.000.000 карб. Реалізу позичку Ротшильд.

Випуск облігацій одбудеться тільки після турецько-славянської війни, але тепер Італії видають авансу 150 мільйонів. З цих грошей більше 20 мільйонів піде на виплат Турції за Триполі.

«Мясний бунт» в Берліні.

В минулу середу в багатьох кварталах Берліна одбулись надзвичайно бурхливі сцени. Як відомо, берлінський муніципалітет завів продаж мяса з Росії. Але берлінські мисники, не стігали продавати, як вони заявили, низькопробного привозного мяса. Мало того, мисники, ображені в своїому праві грабувати публіку, вистрелили в довгу лаву коло крамниць, де продавалось мясо з Росії, і почали насміхатися з покупців. Тоді обурені публіка досягло свого апогею. Два тисячі жінки зібралось коло мисних крамниць і одіпхавши поліцію, кинулись на мисні крамници і почали нищити провізію. Поліція після цього мусяла одступити. Тепер берлінський магістрат постановив продавати мясо з Росії в городских крамницях.

Останні вісті.

(З газети «на нежурналу».)

Репресії на священника українця.

ПОЛТАВА. Українці священника Андрія Герашевка місяців п'ять тому перевезла на парафію в нагдухське село Лебязьке, коостановградського повіту, де живуть сами великороси. Там прийшлося йому прожидати в дуже тяжких умовах. О. Герашевко подав суаілку про перевіз на другу парафію і одержав від ар.

хлепскопа полтавського Назарія таку резолюцію: „Куда угодно въ приходъ съ великоросійскимъ населеніемъ“.

(Власн. кор.).

Всякі звістини. ПЕТЕРБУРГ. Державний банк збільшив процент по воім учетно-позачковим операціям на півпроцента.

Заведував морський міністр Григорович.

Сарау бувшого військового слідчого капітана Шубина розглянуто буде в севастопольському воєнно-морському суді при закритих дверях.

Наложено арешт на 21 ч. недільної „Вечерней Газети“.

Саратовському губернаторові асигновано 1,101,304 карб. на громадські роботи і 114,184 карб. на лікарсько-харчову допомогу населенню.

В Рязніці померла, заразившись чумою, медичка Красильникова.

Єсть чутка, що петербургського градоначальника Драчевського призначено буде помішником намістника на Кавказі, а на його місце призначено буде московського градоначальника Адрианова.

Відомому художникові Вакотові, євреєві, не дозволено жити в Петербурзі, не вважаючи на те, що про це клопотався міністр Сазонов.

Війна.

В Турції.

ВІДЕНЬ. В Константинополі цими днями оновлено стан облоги. Начальник гарнизону повідомив населення, що цілком 10 годин вечора виходити на вулицю забороняється.

В Відні всі тілі думки, що Турція напередодні революції. В Константинополі отверто висловлюють недоволення урядом. В армії й флоті нерозпорядок. Число дезертирів в турецькій армії останніми днями досягло колосальних розмірів.

ВІДЕНЬ. Пшла чутка, ніби Турція звернулася до деяких держав в прохання, щоб вони встали в її війну. Кажуть, що Румунія, за згодою Австрії й Германії, цими днями вступила в війну.

Румунія розпорядилась припинити рейси румунських пароходів до берегів Греції.

Викажне сербозає підозріння централізація румунського війська на болгарській границі.

Останні вісти з війни.

ПЕТЕРБУРГ. Сербська армія заняла Кеаруля й Іптіб. Армія Живковича ввела Прелюбе. Тепер все Овчеполо в руках другої армії.

Під Варою знову з'явився турецький броненосець „Барбароса“. Коло Бургаса турецьких суден немає.

Коло Скутари йде бій. Черногорці заняли арчуну позицію Барданьолі за три верстви од Скутари.

В зявату грецьким військом Кожану прибув грецький король.

Суджа виїхав з Константинополя в те місто, де стоять головні турецькі сили.

Воснійські єврей пожертвували сербському червоному хрестові сто тисяч корон.

Коло Адрианополя йде бій. Увесь час чути канонаду.

Греки, які живуть не в Греції, зібрали на національну справу декілька мільйонів.

В Афіях прибув отряд швейцарського червоного хреста.

Відгук в йнн.

ОДЕСА. З приводу чуток, що Дарданели буде закрито, експорт дивальот в чорноморських портах зовсім заперма. В звязку з подіями на Балканах одеські банки перестали видавати позички під грузи, адресовані в порти Блажного Сходу. Одеські експортери вимагають, щоб покупці з Турції виплачували за грузи тут на місці.

На вибранні союз русского народу, в присутності представників города і градоначальника, говоривши паді промови з приводу балканських подій. З брання послано привітання чотирьом королям з побажанням „успіху в боротьбі проти споконвічного ворога християнства“.

НЬЮ ЙОРК. За останній тиждень виїхало на батьківщину 11,000 греків і 2400 сербів.

КАІР. Мусульманська преса друкує гострі антихристиянські статті.

Література, наука, умілість і техніка.

Листування О. Ст. Чужбинського (Афанасьєва) з Крашевським.

В польським журналі „Swiat“ № 31, 1912 р. виходить стаття К. Варта „російський перекладач Крашевського“, котрий звязує що у Ягелонській бібліотеці у Кракові перебувають 5 листів О. Чужбинського до польського письменника Крашевського. О. Чужбинський (род. 1817—1875 р.) в початку своєї літературної діяльності мав ва думці дати цілий ряд перекладів польських письменників ва російську мову. Помогла йому в цьому одна книгарська фірма Завальського. Почав він свої переклади в Крашевського, який саме тоді був у вениці своєї слави. Заставши дозволу в автора, що було причиною їхнього листування—О. Чужбинський у першу голову бажав перекладати

ті твори Крашевського, в яких характеризується польське суспільство, а особливо польський народ. Почав він в „Будяка“ і до першого листа (7 жовтня 1850 р. в Лідзювець, писаний французькою мовою) прилучив частину цього перекладу—„Ми, Росіяне, пише О. Чужбинський—ва вицятом філологів, ва знаєм доміть польської мови, щоб могли арозуміти всю красу її, а хто береться до перекладу, те повинен ґрунтовно знати обидві мови“, через це він просить Крашевського отзерго висловитись про його переклади. З другого листа (25 грудня 1850 р. в Лідзювець) можна догадатись, що Крашевський похвалив його переклади і просить Чужбинського, щоб той писав до нього по російськи, бо він ту мому знає, чим дуже радує Чужбинського, який пише так у цьому листі: „ми живем в такім страшнім віці, що коли памем, чи читаем, старимся уживати французької мови“. Чужбинський просить писати Крашевського до нього по польськи, а той просить його прислати свій ориґинальний твір. Цей лист, як і третій (16 квітня 1851 р.) повний чуття і ерихильности до Крашевського. Перекладає він Крашевського через те, що у його творях знаходять свій образ думок“, що він також любить народ і що ця любов примує його виставляти помилки суспільства. Чужбинський запитує Крашевського, який він хоче бачити свій твір в перекладі на російську мову; посилав свою повість „Русский солдат“ і просить висловитись про неї. В четвертій листі (18 серпня 1851 р. в Київ) відповидав Крашевському на його бажання позайомитись в російськую літературу, характеризує її годіше становище, зазначає відсутність видатних письменників, не дивлячись на побільшення і попит матеріалу до читання. Його „Русский солдат“ добре розсодиться, бо у війську читають його залюбки. Пятій лист (10 жовтня 1852 р.) посилав разом з другою частиною „Русского Солдата“ і пише по російськи про свій словник, який складається з двох частин, з українсько-російської і українсько-польської. З половини листа починає писати польською мовою: „Часто починаю писати до Пана польською мовою, але все мені сором, що може будуть помилки. Однаково рисую, бо знаю, що як наробию грубих помилок, те пан буде такій засквний, що вибачить, і без жалові церемонії поправить“. На цм скінчилося листування. Причиною дець певне було те, що „Галерея польських писателів“ перестала виходити. Юр. Б.

Театр і музича.

Український театр. Сьогодні в театрі М. К. Заньковецького йде удруге „Вид неї всім екверан“ Л. Толстого, в перекладі д. Садовського і „Наталка Полтавка“ з участю д. Садовського і д.к. Латвианенков.

Городський театр. Сьогодні перша вистава оп. Серова „Вражья сила“.

Театр „Соловй“. Сьогодні йде „Madame Sans Gêne“. 19 і 20 октября перші вистави пьєси В. Волчановського „Натали Пушкіна“.

Гастролі М. К. Заньковецької в г. Бачу. В трупі Л. Сабіна, що грає в г. Ваку, гастроліє тедег славетна українська артистка М. К. Заньковецька. Артистку запрошено на п'ять вистав. Перший гастрольний спектакль був 12 октября. Ішла пьєса „Галтай або ж паук“, в якій роллю Олени грала М. К. Заньковецька. Далі з участю Заньковецької шли пьєси „Ламеріва“, „Врат на брата“ і „Дві сестри“. Сьогодні, 17 октября, остання гастроль і бенефіс М. К. Заньковецької. Іде пьєса „Не так сякалось, як жадалось“.

ДОПИСИ.

(Од власних кореспондентів).

ЛЕБЕДИН чигиринського повіту (ва Київщина). Рання зима. Рік цей для хліборобів дур-е тяжкий. Убрали хліб домаду тільки середі хазяїна, котрі мають не більше 6-ти десятів і добрий інвентар. Тепер воля охунький мологять. А у кого багато землі, те ті погноїли хліб і пашу. Вагато хліба де й досі на полі в копах. Економичеське просе в покосах і сніг навірив. Немолоченого хліба в копах 1/4, частинна.

Ще тільки 15 октября, а зима у нас уже лягла. Земля замерзла, сніг шов цілу добу, установилась санна дорога. Лебедин—село комерційне і хліборобське, тут надто поширена культура буряків, котрі влуть в Матуськівський завод. В самому тільки Лебедині буряків сінтьєсь щось коло 1000 десятин (із них 500 десят. сіє економія) продаються в завод од 145 копійок до 170 коп. за берковець (12 пудів). Одва десятинна дає од 70 до 170 берковців—як до хазяїна і як до землі. Цього року не звязавши на те, що дорого коштує обробити і земля (110—120 карб. на десят.), можна було зробити Десятинна дала од 90 до 160 берковців, та на жаль майже у кожного хазяїна більша частина буряків восталась не викошана. Платили по 100—150 копійок за купу, (60 пудів) що дня давала горілку, оселенді і навіть по хурі соломі тому, хто перекопав постані. Але не помогло.

Треба азначити, що жопка цього року через домі, надавочий тяжка—земля ніде не одстає од буряків. Поки обшарбеш одна буряк, те добро го лта можна обшарбати 5-ть. І пна окрізь добра була, люди кидали свою роботу та йшли заробити, тільки через домі не можна було заробляти. Тепер зима лягла і асталась людська робота нероблена і панської не поробили. Скрізь почувается недостача робочих рук. Вагато и картоплі у людей восталось некопаної. Озимий хліб далеко не всі посіяли, те через домі, те не було молочного, те нема сіянца, те не ораве поле. А хто й посіяв, те нема йому зросту. На зяб-майже ніхто не орав.

С. НІЧНАС, олександрівського повіту (ва Катеринославщині) Пам'ятник Тарасові Бульбі. Оде недавно коротелько вгадувалося в „Раді“, що в селі Кічкаві поставлено пам'ятника Тарасові Бульбі.

В селі Кічкаві, коло санаторії „Александрбадь“, на високому березі Дніпра в пещері, або вірніше, щось подібне до тунелю. Ця пещера починається як раз над водою, потім підземний ход піднімається вище й виче і виходить вже досить високо над Дніпром. Коло виходу в пещері, вгорі на березі стоїть природна скеля, в лівцего боку рівна, як стіна. Тутешні відмі-коловити та окржава людність багато дечого розскажуть про цю пещеру. Між иншим розскажуть, що тут в пещері ніби-то колись жив і переховувався легендарний український воляк Тарас Бульба, а сама пещера, як рашич, так і тепер звється його ім'ям. Ваперечю, ця легенда утворилась під впливом краси і величности тутешньої української природи, високих похмурих скель та Дніпра-ріки. Скількось літ тому один маляр в г. Олександрівськ, що тут же по-біау, намалював досить художньо чорною фарбою на скляній вище скелі постані українського козаків—ніби то Тараса Бульбу. А оде літом цього року розшлясь чутка, що буди-це тут поставлено пам'ятника нашому великому поетові Т. Г. Шевченкові і окрізь багато про це балакали. Правда, пам'ятника таки поставлено в іюнї ц. р. і Тарасові—тільки не Шевченкові, а легендарній особі—Бульбі. Багатий німець Нібур власний паровик млівні та чавунно-літейно-механічний фабрика на острові Хортяці—чи захопившись славними воляцькими ділами Бульби, чи а инших яких міркувань рішив поставити йому пам'ятника. Пам'ятника поставлено над Дніпром, на високому березі. Зроблений він а білого міцного каменю. Завишки пам'ятник більше росту чоловіка і уявляє з себе постані українського козаків в шапці, з люлькою ва поясом. Одною рукою він вказує на Дніпро. Пам'ятника афотографували і видали на продаж карти.

Листування редакції.

Шенха д-ві Богдановському. 65 коп. Жаборин. д-ві Дучуку Гроші за газету Ви заплатили в-і, за зміну адреси—30 к. надішлите. Передавати № 1486. Промімо допусувати. Подану ймми застку друкувати незручно. Колонот. П. Ваша оповістка буде коштувати 90 коп.

Ціни на хліб.

Пшениця (в копійках за пуд): в Одесі 116 (озима), 111 (улька) й 94 (суржак), у Миколаїві 110 1/2, (гірка-улька), в Єлисаветі 99—102, у Ростові 114—116 (гарнівка), 107—114 (озима) й 110—111 (гірка) у Харківові 98—105 (озима). Жито: в Одесі 87, у Миколаїві 89, в Єлисаветі 75—77, в Ростові 82—85, у Харківові 76—80, у Кременчуці 78—79. Овес: в Одесі 96, у Миколаїві 87, у Ростові 80, у Харківові 81—83. Ячмінь: в Одесі 85—90, у Миколаїві 87, в Єлисаветі 75—85, у Ростові 81—82, у Кременчуці 79—80 (кормовий) і 90—95 (пивний). Кукуруза: в Одесі 73, у Ростові 71. Настрій млявий, експорт майже не працює. Ціни вагаються в межах 1—2 коп.

Справочний одділ.

Валерианів відповіст. Середя, 17-го Октября. Св. прор. Оей, прім. Андрія Кригського, св. Лазаря, мч. Кузьми і Демьяна безср. мч. Леонтія, Анфима. Чудесне спасення Царської семі від небезпеки. Сх. сон. 6 год. 45 хв., зах. сон. 4 год. 42 хв.

Редактор В. Яновський.

Видавець В. Чикаленко.

Оповістини.

КВАТИРИ. Сотель „Україна“ віддає в найм КІМ-НАТИ по міс. і вакобу, в елорого, Бульв-Куир., 34.

ПРАЦЯ. Львівського університету шукає праці або лекцій на Україні, на п'яту зиму або й на рік. Може вчити по українському та німецькому. Звертатись листовно. Київ, пошт. ящ. № 185 для С. К. 3-539-3.

Українські. п'яну книжки. Прійм. уці. Пальківська вул., буд. № 3, кв. 3. 00-546-2.

Дайте. як побудь праці! Прійм. таж. укр., бувши студ. в середн. ком. осш.; гарн. пош. Згодов на виїзд. Адрес: г. Конотоп, Ф. Розенбергу для П. Петровича же жу прои. 7-564-1.

Шукаю. місяця бухгалтера, або помітника, або инш. послати при конт. Пошт. ящ. № 185. Я. Ш. 3-565-1.

По случаю. передається на позачковому ходу бакалейна лавка. Десятинний пор., № 7. 1-563-1.

В СЯКІ. В НОВОЧЕРКАСЬКОМУ. „Рада“ продается в роздріб в книгарні Цименова на Платовському проспекті.

Дамский конфексион верхнього, нижнього вбрання й хутрянних речей А. Адамчика. буш. закр. Круглякової переведено в Рейтерської № 14 на Хрещатця № 27, кв. 15. Виконую замовлення по останніх модах з матер'ялу д. д. акацянця і власного. Великий вибір рош. й акац. матер'ялів. 8-548-2.

Приймається передплата на часопись ПЕРЕМІСЬКИЙ ВІСТНИК. Орган Перемиської Народної Організації. Виходить що два тижні і коштує: річно 4 кор., піврічно 2 кор. Адреса: Перемішль, Побереже Фр. Йосифа ч. I. Peremischl Oesterreich.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА на тижневу часопись для Українського народу в Америці „СОЮЗ“. Річна передплата коштує: В Західних Державах . . . 1.50 доларів За кордон . . . 2.00 По блязчі інформації пишть до редакції. Передплата належить прислати вперед. Оказове число по жаданню дурно. Відповідальний редактор З. Бачинський. Адреса редакції: „Sojuz“ Box. 1876 Pittsburg Pa.

Приймається передплата на тижневу радикальну, політичну часопись Громадський Голос. Виходить що-середі. Передплата на рік для Російської України 3 карб., на 1/2 року 1 1/2 карб. Адреса: Галичина, Львів, вул. Коперника ч. 16. Lemberg Oesterreich. З нового 1913 року в Київі буде виходити новий Український літературний і громадський тижневик

„МАЯК“. Виходить четверга в Київі й буде освітлювати всі головні події в нашому політичному, культурному й економічному житті. „МАЯК“ містить твори з прекрасного письменства, статті публіцистичні й науково-популярні. Подуючи багато новинок з того, що діється на Україні й по-за нею, „МАЯК“ найбільшу увагу звертає на добрий виклад, на мову й задовольнення потреб численної селянської та робітничої української інтелігенції. Вагато в тижневикові малюнків, дописів, звісток та справочних відомостей. „МАЯК“ призначається для неможливої української інтелігенції, котра тільки по шукає стежок до самоосвіти й хоче придбати знання про свій край та народ. Ціна за „МАЯК“: з пересилкою на рік 3 карб., на пів-року 1 карб. 75 коп. Адреса редакції: Київ, Тургенівська, 9. Редактор-видавець З ШЕВЧЕНКО.

Въ октябрь мѣсяць вийдетъ въ свѣтъ въ изданіи журнала „Наше Дѣло“ новая книга: Четверть вѣка „Криниці“. Съ предисловіемъ проф. Туганъ-Варановскаго. (Съ вѣдомостями и особыми приложениями). Ціна 2 рубля. Четверть вѣка „Криниці“ заслуживаетъ вниманія не только кооператоровъ, но и широкыхъ круговъ читателей, интересующихся общественной жизнью. Въ книгѣ по личнымъ воспоминаніямъ, дневникамъ, протоколамъ и прочимъ достовернымъ источникамъ развертывается картина возникновенія интеллигентной колоніи „Криница“, ея переживанія, колебанія и развитія вплоть до 1910 года, когда, преодолевъ общественныя и финансовыя трудности, колонія виходитъ на свободный путь общественной работы, какъ производительный кооперативъ. Адресъ: Кіевъ. Спасская № 16, ред. журнала „Наше Дѣло“. 3-543-3.